

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 10.7.2012.
COM(2012) 370 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā ir īstenots 9. panta 3. punkts Padomes Regulā (EK) Nr. 1967/2006, kas attiecas uz Vidusjūras zvejas resursu ilgtspējīgas izmantošanas pārvaldības pasākumiem

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā ir īstenots 9. panta 3. punkts Padomes Regulā (EK) Nr. 1967/2006, kas attiecas uz Vidusjūras zvejas resursu ilgtspējīgas izmantošanas pārvaldības pasākumiem

IEVADS

Šis ziņojums ir iesniegts saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti 9. panta 3. punkta trešajā daļā Padomes 2006. gada 21. decembra Regulā (EK) Nr. 1967/2006, kas attiecas uz Vidusjūras zvejas resursu ilgtspējīgas izmantošanas pārvaldības pasākumiem¹.

Regulas 9. panta 3. punktā noteikts minimālais linuma acs izmērs, kas jāizmanto velkamo zvejas rīku (t.i., traļi, laivas velkamie vadi un no krasta velkami vadi) āmjos. Galvenais iemesls, kāpēc tika noteikts minimālais linuma acs izmērs velkamiem zvejas rīkiem, bija, lai nepieļautu zivju mazuļu mirstības turpmāku palielināšanos.

Regulas 9. panta 3. punkta trešajā daļā paredzēts, ka Komisija ziņojumu par minētā punkta īstenošanu līdz 2012. gada 30. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei.

Regulas 9. panta 3. punkta trešajā daļā norādīts, ka Komisijai jāņem vērā informācija, ko dalībvalstis iesniegušas līdz 2011. gada 31. decembrim. Tā kā Komisija līdz minētajam datumam nesaņēma nekādu informāciju, 2012. gada sākumā² Komisijas dienesti lūdza visas Vidusjūras dalībvalstis sniegt datus par to, kā ir īstenota prasība par minimālo linuma acs izmēru, par izmaksām, kas radušās operatoriem, un par iespējamo ietekmi uz selektivitāti. Informācija tika saņemta no Kipras, Francijas, Spānijas, Itālijas, Maltas un Slovēnijas, un tā tika izmantota ziņojumā.

Turklāt Komisija izmantoja informāciju, kas tika ievākta, un konstatējumus, kas tika izdarīti verifikācijas apmeklējumos, ko veica Komisijas pārstāvji no 2010. gada jūlija līdz 2012. gada aprīlim.

9. PANTA NOTEIKUMI

Attiecīgie noteikumi par minimālo linuma acs izmēru ir iekļauti 9. panta 1.–4. punktā, un tie ir šādi:

"9. pants

Minimālais linuma acu izmērs

- (1) *Zvejošanai izmantot vai uz kuģa turēt aizliegts velkamus zvejas rīkus, aptverošus tīklus vai žaunu tīklus, ja linuma acis tajā tīkla daļā, kur acis ir vismazākās, neatbilst šā panta 3. līdz 6. punktam.*

¹ OV L 409, 30.12.2006.; labojums OV C 36, 8.2.2007., 7. lpp.

² 2012. gada 10. februāra vēstule (ref. Ares(2012)154023).

- (2) *Linuma acu izmēru nosaka ar procedūrām, kas precizētas Komisijas Regulā (EK) Nr. 129/2003³.*
- (3) *Velkamiem zvejas rīkiem, kas nav minēti 4. punktā, minimālais linuma acu izmērs ir:*
- (1) *līdz 2008. gada 30. jūnijam — 40 mm;*
- (2) *no 2008. gada 1. jūlija 1. punktā minēto zvejas rīku aizstāj ar zvejas rīku, kura linuma kvadrātveida acis āmja galā ir 40mm vai – pēc pienācīgi pamatota kuģa īpašnieka lūguma – ar rombveida linumu, kam acis ir 50 mm.*
- Attiecībā uz iepriekšējo apakšpunktu zvejas kuģiem ir atļauts lietot un turēt uz kuģa tikai vienu no šo divu tipu zvejas rīkiem;*
- (3) *Komisija ziņojumu par šā punkta īstenošanu līdz 2012. gada 30. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei, un, pamatojoties uz to, kā arī uz informāciju, ko dalībvalstis sniegušas līdz 2011. gada 31. decembrim, tā ierosina pielāgojumus, ja tādi ir vajadzīgi.*
- (4) *Traļiem, kas domāti sardīņu un anšovu zvejai, ja šīs sugas pēc šķirošanas ir vismaz 80 % no loma dzīvsvara, minimālais linuma acu izmērs ir 20 mm."*

Regulas 14. pantā bija paredzēti pārejas posma pasākumi, ļaujot ES operatoriem, kas izmanto tīklus ar mazāku linuma acs izmēru, līdz 2010. gada 31. maijam attiecīgi nomainīt zvejas rīkus.

Vidusjūras Vispārējās zivsaimniecības komisijas ieteikuma īstenošanas ietvaros Eiropas Parlaments un Padome 2011. gadā pieņēma šādu grozījumu, ar kuru aizstāja 9. panta 3. punktu:

- (1) *Velkamajiem zvejas tīkliem, kas nav minēti 4. punktā, minimālais linuma acs izmērs ir:*
- (a) *kvadrātveida linumiem – acs lielums āmjos ir 40 mm; vai*
- (b) *pēc kuģa īpašnieka pienācīgi pamatota pieprasījuma – rombveida tīkliem acs lielums ir 50 mm ar atzītu izmēra selektivitāti, kas līdzvērtīga vai lielāka nekā a) apakšpunktā minētajiem tīkliem.*

Zvejas kuģiem ir atļauts lietot un turēt uz kuģa tikai vienu no šo divu tipu tīkliem.

Komisija ziņojumu par šā punkta īstenošanu līdz 2012. gada 30. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei, un, pamatojoties uz to, kā arī uz informāciju, ko dalībvalstis sniegušas līdz 2011. gada 31. decembrim, tā ierosina atbilstīgus pielāgojumus, ja tādi ir vajadzīgi."

³ Kopš tā laika aizstāta ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 517/2008 (OV L 151, 11.6.2008.).

VELKAMO ZVEJAS RĪKU ĀMIS

Āmis vai maiss ir velkamā zvejas rīka tālākā daļa. Regulas (EK) Nr. 1967/2006 I pielikuma f) punktā ir sniegta traļa āmja definīcija, saskaņā ar kuru āmis ir traļa pakaļējā daļa, kuras linumam ir vienāds linuma acu lielums, cilindra formā vai konusa formā. Āmi var tieši piestiprināt pie traļa korpusa vai savienot ar to, izmantojot cilindrisku pagarinājumu. Traļa āmim dažkārt izšķir āmi *sensu stricto* un pagarinājumu.

Regulas 9. panta 3. punktā noteikts minimālais linuma acs izmērs konkrēti āmim, jo āmis ir velkamo zvejas rīku daļa, kurā ir vismazākās linuma acis un kurā zivis tiek ievirzītas un uzkrājas. Tas nozīmē, ka linuma acīm pārējā zvejas rīka daļā jābūt lielākām nekā āmī.

INTERPRETĀCIJA

Komisijas veiktajās inspekcijās un saziņā ar valstu administrācijām tika konstatēts, ka dalībvalstis nepareizi interpretēja 9. panta 3. punktu, jo īpaši attiecībā uz atļauto linuma acs izmēru citās zvejas rīka daļās, izņemot āmi. Lai nodrošinātu saskaņotu un pareizu minētā panta piemērošanu, Komisija sniedza dalībvalstīm sīki izstrādātas vadlīnijas.

Kopš 2007. gada Komisija ir regulāri atgādinājusi Zvejniecības un akvakultūras komitejā un augsta līmeņa sanāksmēs⁴, ka 9. panta 3. punkts definē āmi kā tīkla daļu ar vismazāko linuma acs izmēru un ka linuma acīm pārējās daļās jābūt lielākām. Sīkāki skaidrojumi tika sniegti 2011. gada 18. aprīļa un 2012. gada 22. marta paskaidrojumos. Šajos paskaidrojumos Komisija uzsvēra, ka:

- (a) ja āmis ir izgatavots no kvadrātveida acu linuma ar 40 mm acīm, linuma acis pagarinājumā neatkarīgi no to formas (kvadrātveida vai rombveida) ir lielākas par 40 mm;
- (b) ja pēc kuģa īpašnieka pienācīgi pamatota lūguma āmis ir izgatavots no rombveida acu linuma ar 50 mm acīm, linuma acis pagarinājumā neatkarīgi no to formas (kvadrātveida vai rombveida) ir lielākas par 50 mm.

ĪSTENOŠANA DALĪBVALSTĪS

Dalībvalstu sniegtā informācija

Dalībvalstis 2012. gada 10. februārī tika aicinātas iesniegt informāciju par to, kā tika īstenots 9. panta 3. punkts. Komisija analizēja dalībvalstu nosūtīto informāciju, kas sniedz priekšstatu par īstenošanas dažādajiem aspektiem. Analīzē nav iekļauta Grieķija, kura nebija iesniegusi informāciju, kas tika pieprasīta šī ziņojuma izstrādes laikā.

1. To kuģu skaits, kurus skar pārmaiņas

Sešās dalībvalstīs jaunās prasības par āmi kopumā attiecās uz 2525 kuģiem. Francija ziņoja par specifisku problēmu saistībā ar *gangui* traleriem, kuri veido vairāk nekā pusi no Francijas traleriem, kas darbojas Vidusjūrā. *Gangui* traleri tradicionāli darbojas jauktu sugu zvejniecībā, kurā iegūst bentisko sugu zivis, un izmanto āmi, kura linuma acs izmērs ir 20 mm. Francijas

⁴ Komitejas sanāksmes 2007. gada 11. jūlijā, 2007. gada 2. oktobrī, 2007. gada 30. oktobrī un 2007. gada 4. decembrī; augsta līmeņa sanāksmes 2008. gada 23. janvārī un 2009. gada 15. jūlijā.

iestādes norādīja, ka šāds linuma acs izmērs ir vajadzīgs, lai *gangui* traleri varētu turpināt savu tradicionālo darbību. Citas dalībvalstis savos ziņojumos līdzīgas problēmas nebija norādījušas.

Tomēr regulā nav dota iespēja atkāpties no traļu linuma acs minimālā izmēra, kas noteikts 9. panta 3. punktā.

2. Linuma acu veidi

Kuģi pārsvarā izmanto linumu ar rombveida acīm. Tikai 95 kuģi no 2525 izmanto linumu ar kvadrātveida acīm, pārējie 2430 – ar rombveida acīm.

Saskaņā ar 9. panta 3. punktu kuģa īpašniekam ir pienācīgi jāpamato rombveida acu linuma izmantošana āmī. Tāpēc Komisija vēlējās noskaidrot, kādus pamatojumus kuģu īpašnieki bija snieguši šajā sakarībā. Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, varēja izdalīt šādas kategorijas.

- Linums ar rombveida acīm izmaksā lētāk, jo tas ir plašāk pieejams vietējos tirgos. Materiāls, ko izmanto kvadrātveida acu linuma izgatavošanā, prasa īpašu profesionālo lietpratību, kas nepiemīt lielākajai daļai vietējo ražotāju.
- Kvadrātveida acu linumu ir grūtāk salāpīt.
- Zvejas rīki nebija piemēroti aprīkošanai ar kvadrātveida acu linumu, jo pārējais linums bija ar rombveida acīm.
- Dažos gadījumos zvejniekiem bija pašiem savas rombveida acu linuma rezerves, un viņi nevēlējās uzņemties izdevumus par jauna linuma iegādi.
- Rombveida acu linums ir izturīgāks par kvadrātveida acu linumu.
- Rombveida acis mazāk bojā nozvejotās zivis.

Jānorāda, ka 2011. gadā izdarītajā grozījumā, ar kuru transponēts *GFCM* 2009. gada maijā pieņemtais ieteikums 33/2009/2, skaidri noteikta vēl viena prasība, proti, pamatot 50 mm rombveida acu linuma izmantošanu āmī. Linumam jābūt “*ar atzītu* (..) selektivitāti, kas līdzvērtīga vai lielāka nekā” linumam ar 40 mm acīm. Pamatojumi, par kuriem ziņojušas dalībvalstis, neietver šādus elementus, neraugoties uz faktu, ka *GFCM* ieteikums jau bija saistošs dalībvalstīm un ES pēc tā stāšanās spēkā 2009. gada decembrī. Pēc Komisijas domām, pienācīgā pamatojumā jebkurā gadījumā būtu jāiekļauj arī ar selektivitāti, ne tikai izmaksām un izturīgumu saistīti apsvērumi.

3. Radušās izmaksas

Informāciju par izmaksām, kas saistītas ar āmju nomaiņu, sniedza piecas dalībvalstis. Izmaksas ievērojami atšķirās atkarībā no āmja garuma un no tā, vai bija jānomaina arī citas zvejas rīka daļas.

Ziņojumos bija norādīts, ka āmji, kurus ietekmēja izmaiņas, bija 1–14 m gari, lielākoties to garums bija 2,5–12 m robežās.

Lielākajai daļai kuģu (97 %), par kuriem bija sniegta informācija saistībā ar izmaksām, bija radušās izmaksas 500–1000 euro apmērā. Tomēr šīs izmaksas bija ievērojami augstākas, ja bija jāmaina vēl citas zvejas rīka daļas. Dažos gadījumos bija jāmaina viss linums, un tad izmaksas varēja sasniegt pat 24 000 euro.

4. Termiņa ievērošana

Lielākā daļa dalībvalstu ziņoja, ka zvejas rīku izmaiņas bija pabeigtas līdz 2010. gada 31. maijam, kad beidzās atbilstības nodrošināšanai noteiktais pārejas periods. Dažos gadījumos dalībvalstis pieļāva elastību noteikuma par linuma acs minimālo izmēru īstenošanā, līdz varēja kļūdēt šaubas par 9. panta 3. punkta interpretāciju. Turklāt, kā jau minēts iepriekš, ne visas dalībvalstis ir apstiprinājušas, ka piekrīt interpretācijai par pieļaujamo linuma acs izmēru tajās zvejas rīka daļās, kas nav āmis. Tāpēc noteikums par linuma acs minimālo izmēru Vidusjūras apgabalā ne vienmēr ir piemērots vienādi, un 9. panta 3. punktu vēl nevar uzskatīt par pilnībā īstenotu.

5. Ietekme uz selektivitāti

Komisija lūdza dalībvalstīm sniegt informāciju par nozvejas sastāvu zivju izmēra un sugu ziņā pirms un pēc linuma nomaiņas. Datus par nozvejas sastāvu sniedza trīs dalībvalstis, un datus par izmēru – tikai divas. Tie liecina, ka linuma nomaiņa nozvejas sastāvu sugu ziņā ir ietekmējusi nelielā mērā, bet ietekme izmēra ziņā ir bijusi lielāka, jo tas pēc linuma nomaiņas pieaudzis vairāk nekā par 10 %. Tas nozīmē, ka mazuļu nozveja zināmā mērā ir samazinājusies, un tas jau ir labs rādītājs, ka linuma acs izmēra palielināšana var būt efektīvs pasākums.

Šie dati būtu jāuzskata tikai par orientējošiem, jo tie ir ierobežoti telpas un laika ziņā. Viena dalībvalsts norādīja uz to, cik svarīgi ir palielināt traļu linuma acs izmēru ne tikai ES līmenī, bet arī reģionālā mērogā, sadarbojoties ar Vidusjūras Vispārējo zivsaimniecības komisiju. Tas nozīmē, ka visā apgabalā būtu jāturpina veicināt *GFCM* ieteikuma 33/2009/2 pilnīgu ievērošanu.

Prasību izpilde

Dalībvalstu sniegtā informācija

Četras dalībvalstis ziņoja, ka ir veikušas pavisam 3182 inspekcijas, kurās pārbaudīts linuma acs izmērs, un atklājušas 84 pārkāpumus. Divas dalībvalstis ziņojumā bija norādījušas piemēroto sodu apmēru, un tas svārstījās no 500 līdz 2000 euro. Dažos gadījumos tika izņemts nelegālais zvejas rīks, vai arī kuģim tika izteikts brīdinājums to nomainīt.

Komisijas novērojumi

Komisija veica verifikācijas apmeklējumus saskaņā ar Kontroles regulas⁵ X sadaļu, lai cita starpā pārbaudītu, kā dalībvalstis nodrošina 9. panta 3. punkta izpildi. Daudzos gadījumos šajās verifikācijās tika konstatēts, ka zvejas rīks neatbilst prasībām par linuma acs minimālo izmēru pat pēc pārejas perioda beigām 2010. gada 31. maijā. Lai gan 2011. gadā dažās dalībvalstīs bija vērojams zināms progress, vēl joprojām daudzu traļu linums ir ar neatļauta

⁵ Padomes 2009. gada 20. novembra Regula (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem (OV L 343, 23.12.2009.).

izmēra acīm. Tas skaidri liecina par to, ka dalībvalstīm būs jāpastiprina kontroles pasākumi un/vai jāpiemēro bargākas sankcijas, lai panāktu pienācīgu atbilstību prasībām par linuma acs minimālo izmēru.

Vēl viena dalībvalstu veikto kontroļu nepilnība bija tāda, ka bieži vien trūka piemērotu instrumentu linuma acs izmēra noteikšanai. Kopš 2008. gada jūnija saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 517/2008⁶ linuma acs izmērs ir jānosaka ar īpašām EK mērierīcēm, kuru precīzas specifikācijas ir noteiktas šajā regulā. Mērījumu ar cita tipa instrumentiem neuzskata par likuma prasībām atbilstošu. Tāpēc pat gadījumā, kad linuma acs izmērs ir acīmredzami mazāks par atļauto minimālo izmēru, sankcijas nevar piemērot, ja pārkāpums nav konstatēts ar pareizajiem instrumentiem. Dalībvalstu inspektoriem šis instruments ne vienmēr ir līdz, un viņi ne vienmēr ir pareizi apmācīti tā lietošanā, lai gan lielākajā daļā dalībvalstu šie instrumenti ir sagādāti. Viena dalībvalsts atbilstību prasībām par linuma acs minimālo izmēru nespēj nodrošināt tāpēc, ka tajā vispār nav pieejamas EK mērierīces.

SECINĀJUMI

Dalībvalstīs joprojām pastāv ievērojamas nepilnības linuma acs minimālā izmēra prasību ieviešanā un izpildē. Viens no novēlotas ieviešanas iemesliem ir saistīts ar grūtībām, kādas dalībvalstīs radās ar 9. panta 3. punkta noteikumu interpretāciju. Komisija šos noteikumus ir padarījusi skaidrākus, un nu tos vajadzētu saprast un vienādi piemērot visās dalībvalstīs.

Komisija sagaida, ka dalībvalstis veiks stingrāku un mērķtiecīgāku kontroli, izmantojot piemērotus mērinstrumentus, un pārliecināsies par to, ka sankcijas ir pietiekami atturošas, lai nodrošinātu atbilstību prasībām par linuma acs minimālo izmēru.

Ņemot vērā sniegtos skaidrojumus, Komisija ir lūgusi visām dalībvalstīm veikt steidzamus pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu pilnīgu un pareizu piemērošanu, un cieši uzraudzīt situāciju, lai nodrošinātu prasību pilnīgu īstenošanu. Attiecīgā gadījumā Komisija nekavēsies izmantot līdzekļus, kas saskaņā ar Līgumu ir tās rīcībā, lai panāktu attiecīgo noteikumu ievērošanu.

Attiecībā uz to, kā linuma acs minimālā izmēra ieviešana ir ietekmējusi selektivitāti, jāsaka, ka pazīmes liecina par zivju vidējā izmēra pieaugumu. Tomēr pilnu analīzi varēs veikt tikai tad, kad būs novērstas atlikušās nepilnības un datus būs iesniegušas visas dalībvalstis.

⁶ Komisijas 2008. gada 10. jūnija Regula (EK) Nr. 517/2008, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 850/98 īstenošanai attiecībā uz zvejas rīku linuma acs izmēra noteikšanu un auklas diametra novērtēšanu (OV L 151, 11.6.2008.).